USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **S. B.,** zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2021, č. j. OAM-630/ZA-ZA11-ZA03-2021, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2022, č. j. 19 Az 43/2021-31,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 10. 2021, č. j. OAM-630/ZA-ZA11-ZA03-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Toto rozhodnutí napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že žalovaný se nezabýval postavením Kurdů v turecké společnosti a tím, jakým způsobem a jak účinně je jim poskytována ochrana.

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 28. 1. 2022, č. j. 19 Az 43/2021-31 (dále jen „napadený rozsudek“), podanou žalobu zamítl. Uvedl, že žalobce nikdy nebyl členem politické strany HDP a ani nesdělil, že by ji podporoval; rovněž netvrdil, že by vyvíjel jakékoli politické aktivity. Samy skutečnosti, že vůči členům této prokurdské politické strany probíhají různé restrikce a žalobce je Kurd, nepředstavují důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Soud naznal, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu; shromážděné informace ohledně politické i bezpečnostní situace a

stavu dodržování lidských práv v Turecku shledal zcela dostatečnými a přiměřeně aktuálními datu vydání napadeného rozhodnutí. Připustil výskyt různých nesnází vycházejících z rozepří, které doprovází praktické soužití etnických menšin a většin ve všech státech světa; aproboval však závěr žalovaného, že Kurdové v Turecku nečelí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznil, že situace žalobce není nikterak specifická oproti tomu, čemu v Turecku čelí jiní příslušníci kurdské menšiny. Důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany tvrzeným samotným žalobcem totiž byly jeho problémy s rodinou (bratr a otec se k němu od dětství chovali hrubě, bratr mu jednou zlomil nos, měl se proti své vůli oženit). Po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech pobytu ve vlasti či motivech k odchodu ze země a posouzení podkladů pro rozhodnutí nedospěl soud ani k závěru, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Žalobce netvrdil, že by měl problémy s tureckými státními orgány a nebylo ani zjištěno, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které jej navrhl zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Sám zrekapituloval, že jako důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu uváděl domácí násilí v rodině a nucení do uzavření sňatku; ohledně psychického či fyzického nátlaku ze strany rodiny se však nikdy neobrátil na bezpečnostní složky země původu, neboť byl přesvědčen, že by mu nebyla poskytnuta dostatečná ochrana. Ze strany „nekurdských“ obyvatel s ním bylo jednáno ponižujícím způsobem; ve své domovské zemi se necítil v bezpečí. Stěžovatel poukázal na čl. 8 odst. 1 Úmluvy, dle nějž má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence; ochrana práv obyvatelů Turecka je však činěna diskriminačním způsobem, neboť etnickým Kurdům je poskytována mnohem slabší než Turkům. Žalovaný byl povinen zjišťovat, proč stěžovatel problematickou situaci v rodině neřešil prostřednictvím místních bezpečnostních složek a zda by se mu dostalo ochrany jeho práv rovným způsobem.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s námitkami nesouhlasí, neboť neprokazují, že porušil správní řád či zákon o azylu. Je přesvědčen, že na základě dostatečně aktuálních podkladů řádně zjistil skutkový stav věci; neseznal přesto žádné relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu považuje za zákonné. Navrhl, aby kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, příp. zamítnuta.

[6] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je přípustná ve smyslu § 102 s. ř. s., stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížností dle § 106 s. ř. s.

[7] Před zahájením meritorního přezkumu se však musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném od 1. 4. 2021 (dále jen „s. ř. s.“), NSS odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž

před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační soud se vymezením pojmu *„podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“* již zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (srov. usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti; tato změna však nezakládá žádný rozumný důvod měnit nastavená kritéria posuzování přijatelnosti kasačních stížností (srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28).

[8] Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikaturně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, bod [52]), jež pramení ze závěrů usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou NSS řešeny, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) je dána potřeba učinit judikaturní odklon, 4) v napadeném rozsudku bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na to, že stěžovatel v kasační stížnosti sám nepředestřel žádné důvody týkající se její přijatelnosti. Zdejší soud je přitom neshledal ani z kontextu tvrzení stěžovatele ve spojení s obsahem soudního a správního spisu.

[11] V prvé řadě je třeba podotknout, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany je klíčovou povinností žadatele uvést relevantní důvody, pro které o udělení mezinárodní ochrany žádá, neboť právě on je primárním zdrojem informací, z nichž se při pohovoru v následujících fázích řízení vychází; nelze po správním orgánu požadovat, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, které žadatel neuplatnil (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Stěžovatel v projednávané věci akcentuje především své konflikty s vlastní rodinou (dlouhodobé spory s bratrem a otcem, nucení do sňatku); toliko obecně zmiňuje problematické postavení kurdské menšiny v Turecku, přičemž sám uvádí, že nebyl členem ani sympatizantem prokurdské politické strany HDP ani jinak politicky činný.

[12] Toliko samotná kurdská národnost u osoby státní příslušnosti Turecké republiky není bez dalšího důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. NSS se již dříve problematikou Kurdů v Turecku zabýval a dospěl k závěru, že obavy z pronásledování jsou namístě zejména u politicky činných osob nebo osob zapojených do neúspěšného státního převratu. Odmítl kasační stížnosti založené na námitce nesprávného posouzení otázky pronásledování kurdské menšiny v Turecku např. v usnesení ze dne

21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018-30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019-46, ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019-54, ze dne 15. 1. 2020, č. j. 1 Azs 358/2019-42, či ze dne 17. 12. 2020, č. j. 5 Azs 86/2020-34; podrobně se pak touto problematikou zabýval např. v rozsudcích ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015-23, či ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27. Již dříve uvedl, že se „*zabýval také postavením kurdské menšiny v Turecku, přičemž v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dospěl k závěru, že obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona.* (...) *obavy z pronásledování by mohly být namístě zejména u politicky aktivně činných osob, resp. osob zapojených do neúspěšného státního převratu, takové skutečnosti však stěžovatel neuvedl*“ (srov. usnesení NSS ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28). Dále NSS taktéž naznal, že „*nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany*“ (srov. usnesení NSS ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46). Nejvyšší správní soud se již vypořádal také s námitkou týkající se vývoje situace v Turecku po roce 2019, když zhodnotil tureckou vojenskou operaci „Pramen míru“ spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie, která je pod kontrolou kurdských milic, že „*tento ozbrojený konflikt je lokalizován výhradně na konkrétním území (část hranice se Sýrií), které již žalovaný s krajským soudem dříve hodnotili jako bezpečnostně problematické; nelze však bez dalšího říci, že se jedná o vnitřní ozbrojený konflikt či válečný stav na celém území Turecka*“ (srov. usnesení NSS ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 359/2019-50, či ze dne 17. 9. 2020, č. j. 6 Azs 203/2020-28). V usnesení ze dne 25. 8. 2020, č. j. 3 Azs 350/2019-78, NSS shrnul, že „*obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona*“.

[13] Pokud stěžovatel namítá, že krajský soud aproboval žalovaným nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že otázkou zjišťování skutkového stavu v řízení o mezinárodní ochraně se judikatura zdejšího soudu opakovaně zabývala (srov. např. rozhodnutí NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Nejvyšší správní soud konstatuje, že praktická aplikace výše odkazovaných judikaturních závěrů v konkrétním případě stěžovatele nepřesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se týká toliko jednotlivé věci.

[14] Krajský soud se v projednávaném případě nedopustil žádného zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; respektoval judikaturu, od níž se sám Nejvyšší správní soud nehodlá jakkoli odchýlit. Při přezkoumávání skutkového stavu se nedopustil chyb, které by svojí povahou stály proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení; stejně tak napadený rozsudek nevykazuje žádné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí, natož pak nedostatky závažné.

[15] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že samotná snaha stěžovatele o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, či ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54).

[16] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; odmítl ji proto podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou. O věci rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, či ze dne 25. 8. 2021, č. j. 1 Azs 119/2021-55). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto ani jemu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2022

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu